

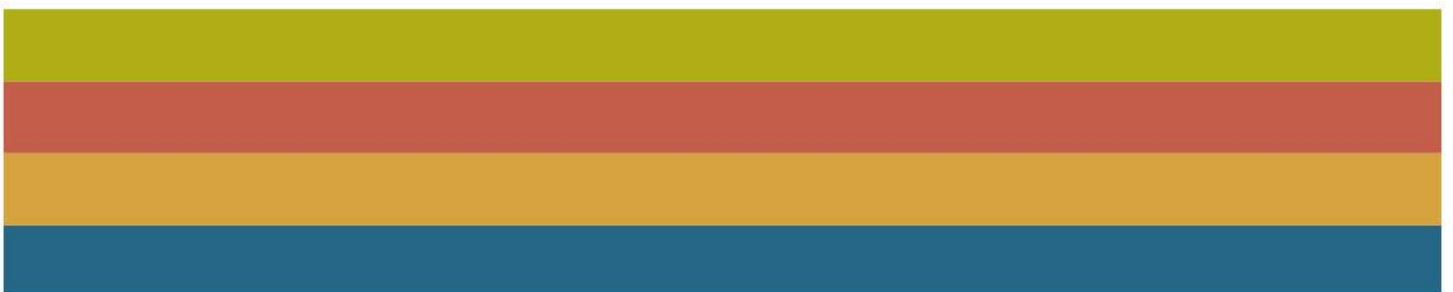

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Bestemmingsplan buitengebied Haren

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

22 juli 2016 / projectnummer: 3128

1. Oordeel over het milieueffectrapport (MER)

De gemeente Haren heeft het voornemen een bestemmingsplan voor het buitengebied vast te stellen. De aanleiding voor het opstellen van dit plan is de behoefte van het gemeentebestuur de vigerende beheersverordening te vervangen door een bestemmingsplan om meer inhoud te kunnen geven aan gemeentelijke beleidsdoelstellingen en meer sturing te geven aan nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied. Voor de besluitvorming over het bestemmingsplan is de m.e.r.-procedure doorlopen. In dit advies spreekt de Commissie voor de milieueffectrapportage (hierna 'de Commissie'¹) zich uit over de juistheid en de volledigheid van het MER.

Het MER is goed gestructureerd, prettig leesbaar en de relevante milieu-informatie is inzichtelijk en navolgbaar uitgewerkt. Het MER biedt steeds per thema een helder overzicht van de relevante regelgeving, een beschrijving van de huidige situatie en autonome ontwikkeling en een navolgbare analyse van de effecten van het voornemen en mogelijkheden tot mitigatie.

In eerste instantie is in het MER het voornemen, gebaseerd op uitbreidingsmogelijkheden voor de bouwpercelen van agrarische bedrijven, onderzocht. Omdat bleek dat dit voornemen leidt tot onacceptabele effecten (stikstofdepositie) en daarmee kan leiden tot significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, is een alternatief beschreven waarbij deze effecten niet op zouden moeten treden. In dit alternatief is de bepaling opgenomen dat de toename van ammoniakemissie van een bedrijf alleen mogelijk is indien de depositie die gepaard gaat met deze toename onder de grenswaarde, zoals opgenomen in het Besluit grenswaarden programmatische aanpak stikstof, blijft. In het ontwerpbestemmingsplan is dit alternatief opgenomen.

De Commissie signaleert bij de toetsing van het MER een aantal tekortkomingen. Zij acht het opheffen ervan essentieel voor het volwaardig meewegen van het milieubelang bij de besluitvorming over het bestemmingsplan Buitengebied. De tekortkomingen betreffen:

- *Maximale mogelijkheden:* in het bestemmingsplan zijn grondgebonden agrarische bedrijven mogelijk gemaakt, waar diersoorten zoals melkgeiten en schapen gehouden kunnen worden. De milieueffecten hiervan kunnen groter zijn dan die van melkrundvee, waarvan is uitgegaan in het voornemen. In het MER zijn de milieueffecten van het plan daardoor wellicht onderschat.
- *Uitvoerbaar alternatief:* het voornemen leidt tot een toename van stikstofdepositie op reeds overbelaste Natura 2000-gebieden. Uit het MER blijkt niet dat het alternatief dat in het bestemmingsplan is opgenomen uitvoerbaar is, aangezien onduidelijk is of de planologische ontwikkelingsruimte die aan de agrarische bedrijven is toegekend, kan worden benut binnen de randvoorwaarden van het ontwerpbestemmingsplan.

De Commissie adviseert om eerst een aanvulling op het MER op te stellen en pas daarna een besluit te nemen.

---

¹ De samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. Projectstukken, voor zover digitaal beschikbaar, vindt u door op www.commissiemer.nl projectnummer 3128 in te vullen in het zoekvak.

2. Gesignaleerde tekortkomingen

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling. Deze aanbevelingen zijn opgenomen in een tekstkader. Naar het oordeel van de Commissie is het uitvoeren ervan essentieel om het milieubelang volwaardig mee te wegen bij de besluitvorming.

2.1 Maximale mogelijkheden

In het MER is uitgegaan van een worst case waarbij alle uitbreidingsruimte van agrarische bedrijven is opgevuld met melkrundvee.² Het bestemmingsplan maakt echter, gelet op de definitie van een grondgebonden agrarisch bedrijf, ook het houden van melkgeiten en schapen mogelijk. Deze diersoorten kunnen grotere effecten hebben op het milieu dan melkrundvee, bijvoorbeeld voor het aspect geur. Deze effecten zijn echter niet in het MER onderzocht.

De Commissie adviseert in een aanvulling op het MER voorafgaand aan de besluitvorming over het bestemmingsplan de gevolgen van de maximale mogelijkheden zoals vastgelegd in het ontwerpbestemmingsplan inzichtelijk te maken.

2.2 Uitvoerbaar alternatief

De effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden zijn duidelijk beschreven in het MER. In het MER is geconstateerd dat het voornemen leidt tot een toename van depositie op reeds overbelaste Natura 2000-gebieden, waarmee aantasting van de natuurlijke kenmerken van deze gebieden niet kan worden uitgesloten. Uit het MER (tabel in bijlage 7 van het MER) blijkt dat bijna alle bedrijven bij maximale uitbreiding én gebruik van de best bestaande technieken (BBT) (ver) boven hun huidige ammoniakemissieplafond uitkomen. Uit de Aeriusberekeningen (bijlage 8 van het MER) blijkt vervolgens dat door deze toename van de ammoniakemissie de stikstofdepositie op het Drentsche Aa-gebied als gevolg van het plan kan toenemen met ruim 54 mol/ha/jaar wanneer geen gebruik wordt gemaakt van BBT-technieken en met circa 25 mol/ha/jaar wanneer alle bedrijven BBT toepassen. Voor een maximale invulling van het plan (22 agrarisch bedrijven kunnen groeien tot 1,5 hectare) is dan ook onvoldoende ontwikkelingsruimte in het Programma aanpak stikstof (PAS) aanwezig. In het MER is daarom een alternatief beschreven waarbij in het bestemmingsplan de bepaling is opgenomen dat de toename van ammoniakemissie van een bedrijf alleen mogelijk is indien de depositie die gepaard gaat met deze toename onder de grenswaarde³ blijft.

De Commissie adviseert niet over de juridische aspecten van deze bepaling en de bestemmingsplanregels. Wel beoordeelt de Commissie of er (realistische) alternatieven en/ of maatregelen in het MER zijn beschreven om aantasting te voorkomen en daarmee of de betreffende bepalingen en bestemmingsplanregels in de praktijk uitvoerbaar zijn.

---

² In het MER is aangegeven dat dit na intensieve veehouderij, waarvan uitbreiding in het plan niet mogelijk is gemaakt, de meest vervuilende diersoort is.

³ Zoals opgenomen in het Besluit grenswaarden Programma aanpak stikstof.

De Commissie signaleert daarbij twee tekortkomingen:

- In de Passende beoordeling is geen gebruik gemaakt van de huidige wettelijke ammoniakemissiefactoren, maar van verouderde waarden die voor de actualisatie in 2015 van kracht waren. Omdat de emissiefactoren voor de melk-/rundveehouderij substantieel naar boven zijn bijgesteld, worden de feitelijke stikstofdeposities in de berekeningen in de Passende beoordeling onderschat. Dit geldt zowel voor de referentiesituatie als voor het voornemen en het voornemen onder BBT.
- In het MER is niet op bedrijfsniveau beschreven tot welke oppervlakte bedrijven maximaal kunnen uitbreiden, uitgaande van de grenswaarde uit het PAS zoals in de planregel 5.5.2.h opgenomen. Een bedrijf kan in principe ruimte verdienen door 'intern salderen', wat betekent dat het stalmaatregelen moet nemen om de emissies van de bestaande stallen terug te schroeven en daarmee ruimte te maken voor nieuwbouw. Uit het MER blijkt echter dat er vaak grote verschillen bestaan in emissie tussen de huidige situatie en de opvulling van het bouwblok tot 1,5 ha bij toepassing van BBT in de plansituatie⁴. Dat geeft aan dat het treffen van (stal)maatregelen niet in alle gevallen de benodigde ruimte zal opleveren. Anders dan het MER aangeeft⁵ verwacht de Commissie dan ook niet dat bedrijven de maximale bouwblokgrrootte van 1,5 ha kunnen benutten.

De Commissie concludeert daarom dat het MER geen alternatief beschrijft waarvan duidelijk is gemaakt dat de geboden planologische ontwikkelingsruimte daadwerkelijk kan worden benut, zonder dat er sprake is van aantasting van natuurlijke kenmerken van Natura 2000-gebieden. Een uitvoerbaar alternatief zou ontwikkeld kunnen worden op basis van de kenmerken van de aanwezige bedrijven en de uitbreidingsmogelijkheden van deze bedrijven bij het toepassen van stalmaatregelen.

De Commissie adviseert om in een aanvulling op het MER een uitvoerbaar alternatief te beschrijven en daarbij gebruik te maken van de emissiefactoren zoals deze sinds 1 juli 2015 gelden.

---

⁴ Zie Bijlage 7 MER, tabel Depositie NH3 per bedrijf.

⁵ Zie MER, blz 210.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders van de gemeente Haren

Bevoegd gezag: Gemeenteraad van de gemeente Haren

Besluit: vaststellen van bestemmingsplan Buitengebied Haren

Categorie Besluit m.e.r.: D 14.1

Activiteit: De gemeente Haren herzielt het bestemmingsplan voor het buitengebied. Het plan biedt agrarische bedrijven de mogelijkheid het bouwperceel uit te breiden. Ter onderbouwing van een besluit over dit plan is een milieueffectrapport opgesteld. De gemeenteraad van Haren heeft de Commissie gevraagd het rapport te toetsen.

Procedurele gegevens:

Kennisgeving MER: 25 mei 2016

Ter inzage legging MER: 26 mei 2016 t/m 6 juli 2016

Toetsingsadvies uitgebracht: 22 juli 2016

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

dhr. ir. J.J. Bakker

dhr. ir. S. Bokma

mw. ir. D.R. Kooistra (secretaris)

mw. drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in het besluit. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.7 dan wel 7.23 van de Wet milieubeheer, en van eventuele documenten over de reikwijdte en het detailniveau van het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advies:

- PlanMER bestemmingsplan Buitengebied Haren, inclusief bijlagen, Bùgel Hajema, 10 mei 2016
- Bestemmingsplan Buitengebied Haren, inclusief bijlagen, Bùgel Hajema

De Commissie heeft geen zienswijzen of adviezen via bevoegd gezag ontvangen.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 800
3511 ML Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

